

Ψηφιακή εκδήλωση για την Παγκόσμια Ημέρα του Νερού

Τρίτη 23 Μαρτίου 2021

Η νέα Οδηγία για την Ποιότητα Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης

Γιώργης Μαρινάκης, Δήμαρχος Ρεθύμνης, Πρόεδρος Ε.Δ.Ε.Υ.Α.

Κυρίες και Κύριοι,

Η σημερινή μας ψηφιακή εκδήλωση είναι αφιερωμένη στο Νερό μια που χθες γιορτάσαμε την Παγκόσμια Ημέρα του Νερού που καθιερώθηκε να γιορτάζεται το 1992 από τον ΟΗΕ. Δεν χρειάζεται φυσικά να επισημάνουμε ότι η Ημέρα αυτή είναι ξεχωριστή και πολύ σημαντική για την κοινωνία, τη χώρα μας, τον πλανήτη μας. Είναι πολύ σημαντική και για όλους εμάς που εργαζόμαστε στον τομέα των υδάτων.

Εκπροσωπώντας την Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης – Αποχέτευσης (ΕΔΕΥΑ) με την ιδιότητα του Προέδρου, θα ήθελα πρώτα απ' όλα να σας ευχαριστήσω για την συμμετοχή και το ενδιαφέρον σας. Θα ήθελα να ευχαριστήσω και τους καλεσμένους μας που μάς τιμούν με την συμμετοχή τους. Και φυσικά να ευχαριστήσω και τις εκλεκτές μας εισηγήτριες. Οι υγειονομικές συνθήκες δυστυχώς δεν μας επέτρεψαν να μοιρασθούμε δια ζώσης τις ιδέες και τις απόψεις μας για το νερό όπως τόσα χρόνια κάναμε. Αλλά, δεν θέλαμε να χάσουμε την ευκαιρία να τιμήσουμε αυτή την Ημέρα κι έτσι αξιοποιήσαμε τις δυνατότητες της τεχνολογίας.

Η φετινή γιορτή έχει ως κεντρικό της θέμα την αξία του νερού. Θα έλεγε κανείς ότι η αξία του πολύτιμου αυτού φυσικού αγαθού είναι αυτονόητη, αφού με το νερό συνδέεται η ζωή, ενώ χωρίς νερό δεν υπάρχει ζωή. Η αυτονόητη, ωστόσο, αυτή θεώρηση δεν μπορεί να αρκαστεί στη βασική αυτή παραδοχή. Γιατί η αξία του νερού είναι πολυδιάστατη και έχει περιβαλλοντική, οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική διάσταση. Κι ενώ έχει μια διαχρονικότητα αναμφισβήτητη στο ιστορικό γίνεσθαι, εξελίσσεται ταυτόχρονα, ανάλογα με την εξέλιξη των περιβαλλοντικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών συνθηκών. Για παράδειγμα αν πριν από λίγα χρόνια κυριαρχούσε η αξία του νερού ως έννοια που συνδέεται με την ορθή του τιμολόγηση, σήμερα στο επίκεντρο του δημόσιου διαλόγου έχει τοποθετηθεί με τρόπο emphatic η αξία του νερού ως δημόσιου αγαθού. Χωρίς αυτό, φυσικά, να σημαίνει ότι η ανάκτηση του κόστους του δεν

συμβάλλει στην αποδοτική του διαχείριση και την προστασία των υδατικών πόρων. Η αξία αυτή του νερού ως δημόσιου αγαθού έχει συνδεθεί με τη δημόσια και δημοτική διαχείρισή του γιατί μόνο αυτή αποδείχθηκε από τη διεθνή μακρόχρονη εμπειρία ότι συνδέεται αποτελεσματικά με τη βιώσιμη προστασία του νερού ως δημόσιου αγαθού. Μόνο αυτή εξασφαλίζει καθαρό και υγιεινό νερό για όλους και δεν «αφήνει κανέναν πίσω» σύμφωνα και με τον Στόχο 6 των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ.

Η αξία του νερού συνδέεται βεβαίως και με την επάρκεια και την ποιότητά του. Κι ενώ η επάρκεια του νερού συνδέεται με τον προγραμματισμό και την υλοποίηση έργων αξιοποίησης των υδατικών πόρων, η ποιότητα του νερού συνδέεται άμεσα με τη δημόσια υγεία. *"Το νερό είναι ζωή, αλλά η ποιότητα του νερού είναι υγεία"*, όπως έχει πει και η Καθηγήτρια Μικροβιολογίας στο Πανεπιστήμιο του Michigan, και Διακεκριμένο μέλος της Διεθνούς Εταιρείας Νερού (International Water Association) Joan Rose.

Η σημερινή μας εκδήλωση επιλέξαμε να επικεντρωθεί στην ποιότητα του πόσιμου νερού. Επιλέξαμε δηλ. με άλλα λόγια να μιλήσουμε για τη δημόσια υγεία που κυριαρχεί σήμερα στο δημόσιο διάλογο. Η νέα ευρωπαϊκή Οδηγία για το πόσιμο νερό αποτελεί ίσως την σημαντικότερη θεσμική εξέλιξη στον τομέα μας. Και με την ολιστική προσέγγιση που υιοθετεί αποτελεί ένα θεσμικό πλαίσιο σύγχρονο, αλλά κυρίως ανθρωποκεντρικό. Γιατί δεν αρκείται στην επικαιροποίηση των ποιοτικών παραμέτρων του πόσιμου νερού, αλλά ενσωματώνει τις εξελίξεις που απορρέουν όχι μόνο από την επιστήμη, αλλά και την κοινωνία. Γιατί η κοινωνία των Ευρωπαίων πολιτών ήταν αυτή που ενεργοποιήθηκε και κινητοποιήθηκε πιέζοντας τα θεσμικά όργανα της ΕΕ ώστε η νέα Οδηγία για το πόσιμο νερό να εμπεριέχει διαφάνεια, να δίνει έμφαση στην ενημέρωση των πολιτών για σημαντικά ζητήματα που αφορούν στο νερό όπως η τιμολόγησή του και οι διαρροές, και να διασφαλίζει την πρόσβαση σε καθαρό και υγιεινό νερό σε όλους τους πολίτες ακόμα και σε πληθυσμιακές ομάδες ευάλωτες και περιθωριοποιημένες. Η νέα Οδηγία, λοιπόν, δίνει έμφαση στην αξία του νερού με τρόπο ολιστικό. Ταυτόχρονα, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη της κοινωνίας στο νερό της βρύσης ενισχύει έμμεσα και την προστασία του περιβάλλοντος, αφού η μείωση κατανάλωσης εμφιαλωμένου νερού μειώνει τη χρήση των πλαστικών μπουκαλιών.

Συνοψίζοντας, θα λέγαμε ότι η νέα Οδηγία για την ποιότητα του πόσιμου νερού αποτελεί θεσμική τομή στον τομέα των υδάτων. Ωστόσο, δημιουργεί νέες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις στους εμπλεκόμενους φορείς όπως οι ΔΕΥΑ, οι

Δήμοι και οι υπόλοιπες επιχειρήσεις ύδρευσης και για τον λόγο αυτό θα πρέπει να ενισχυθούν και ενδυναμωθούν κατάλληλα ώστε να μπορέσουν να εφαρμόσουν με συνέπεια και αποτελεσματικότητα την νέα Οδηγία.

Δεν θα μπορούσα, όμως να μην αναφερθώ και στο Πληροφοριακό Σύστημα της ΕΔΕΥΑ για την ποιότητα του πόσιμου νερού που λειτουργεί από το 2018 με την συμμετοχή σχεδόν όλων των ΔΕΥΑ, της ΕΥΑΘ και λίγων Δήμων. Το Σύστημά μας που έχει θεσμικά αναγνωρισθεί από το Υπουργείο Υγείας με το οποίο θα πρέπει να τονίσω ότι έχουμε εξαιρετική συνεργασία, είναι δυναμικό και για τον λόγο αυτό θα προσαρμοσθεί στις προβλέψεις της νέας Οδηγίας. Ακόμα, με το Υποσύστημα για την ενημέρωση των πολιτών για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του νερού που πίνουν, αναγνωρίσαμε την συμμετοχή της κοινωνίας στην αξία του νερού και ενσωματώσαμε με διορατικότητα τον ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα της νέας Οδηγίας για το πόσιμο νερό πριν ακόμα αυτή θεσπισθεί. Με λίγα λόγια προσανατολίσαμε το Πληροφοριακό μας Σύστημα στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών για το νερό της βρύσης ώστε να διαμορφωθεί υδατική κουλτούρα σεβασμού και εξοικονόμησης του νερού. Και θα ήθελα στο σημείο αυτό να επισημάνω ότι λυπούμαστε που η διαφάνεια και η ενημέρωση των πολιτών που υλοποιείται μέσα από το Πληροφοριακό μας Σύστημα φαίνεται ότι αξιοποιείται με ιδιοτέλεια από ιδιωτικά συμφέροντα. Ιδιωτικά συμφέροντα που ενδεχομένως θέλουν να πλήξουν όχι μόνο τις ΔΕΥΑ, τη δημόσια και δημοτική διαχείριση του νερού και την εμπιστοσύνη των πολιτών στο νερό της βρύσης, αλλά και το ίδιο το Υπουργείο Υγείας που μεριμνά για την εφαρμογή του ενωσιακού και του εθνικού θεσμικού πλαισίου για την ποιότητα του πόσιμου νερού από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Κυρίες και Κύριοι,

Η δημόσια υγεία τον τελευταίο χρόνο δοκιμάζεται με σκληρό τρόπο. Η συλλογική απειλή του covid 19 δεν έχει ακόμα περάσει. Το νερό αποτέλεσε ισχυρό μέσο προστασίας της δημόσιας υγείας και οι επιχειρήσεις ύδρευσης κι επομένως και οι Δ.Ε.Υ.Α. βρέθηκαν στην πρώτη γραμμή της υγειονομικής μάχης συνεχίζοντας να παρέχουν αδιάλειπτα καθαρό και υγιεινό νερό παρά τις δυσκολίες και τα προβλήματα. Με τον τρόπο αυτό έκαναν πράξη την αξία του νερού συνδέοντάς το άμεσα με την προστασία της δημόσιας υγείας.

Κλείνοντας κι εκπροσωπώντας ένα δημιουργικό και δυναμικό κομμάτι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο χώρο της κοινής ωφέλειας στην Ελλάδα, τις Δ.Ε.Υ.Α., επαναλαμβάνω για μία ακόμα φορά τη δέσμευση και την ευθύνη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην προστασία της δημοσίας υγείας. Τη δέσμευσή της να υπηρετεί την αξία του νερού ως δημόσιου αγαθού.
